

KOZMETİK TANIMI VE SINIFLANDIRMA

Kozmetik, Yunanca “süslemekte usta” anlamına gelen ***kos-metikos*** sözcüğünden türetilmiştir.

Kozmetik ürünlerin amaçları;

- Temizlemek
- Güzelleştirmek
- Çekiciliği arttırmak
- Yüz ve vücudun dış görünüşünü değiştirmek
- Yüz ve vücudun dış görünüşünün sağlığını korumak
- Koku vermek

- **İLAÇ:** Bir hastalığı önlemek, teshiş veya tedavi etmek amacıyla kullanılan preparatlar
- **KOZMETİK:** Derinin yapısı ve fonksiyonları üzerinde etkili olmadan, güzelleşmek ve çekiciliği artırmak için topik kullanılan
- **KOZMESÖTİK:** Güzelliği arttırmanın yanı sıra **sağlıkla** ilgili bir fonksiyonu da yararı olan bileşenleri içerenler **

iÖ 4000: Ölülerle birlikte eşyaların da mezara konulduğu Eski Mısır'da yapılan arkeolojik kazılar da bulunan, yüze sürülen boyaların karıştırıldığı küçük kaseler, binlerce yıl sonra hala güzel kokusunu koruyan merhem kapları.....

Kekik, ıtır, sedir ağacı, günlük, amber, misk, sakız, reçine ve çeşitli çiçekler, yapraklar ve kökler kullanılarak hazırlanan kozmetiklerin formülleri çok gizli tutulmuştur. Bu kaynaklarda, su dolu küvette banyo yapmanın Mısırlıların başlattığı bir adet olduğu, daha sonra vücudun, cildin yumuşaması için hoş kokulu yağlarla ovulduğu anlatılmaktadır.

iÖ 1400: Mısır Kraliçesi Nefertiti'nin yaşadığı dönemin kozmetik uzmanı olduğu ve Mısır Kraliçesi Kleopatra'nın ise güzelliğini bir bakıma kendi yaptığı kozmetiklere borçlu olduğu söylenebilir.

- Mısırlıların kozmetik alanındaki bilgileri İbranilere Asurlulara, Babillilere, Perslere ve Yunanlılara kadar ulaşmıştır.
 - Eski Yunan'da Atinalı kadınlar altın yaldızlı saç pomatları, güzel kokulu merhemler ve tırnak boyaıarı kullanmışlardır.
 - İlk yağlı kremi yapmayı başaran Yunanlı hekim **Galenos**'tur
 - Yunan kültüründen etkilenen Romalıların parfüm ve kozmetiklere düşkünlüğü bilinmektedir.
 - 1. yüzyıla ait kaynaklarda, Neron'un yüzü beyazlaştırmak için tebeşir tozu, gözleri boyamak için Mısır'dan getirtilen sürme, dudakları ve yanakları renklendirmek için kırmızı boyaıarı, dişleri beyazlatmak için süngertaşı kullandığı yer almaktadır.
- İÖ 2300'lerde Çin'de yasemin ve lotustan, İÖ 1500'lerde ise Hindistan'da sandal, yasemin, gül, nergis gibi çiçeklerden parfüm yapıldığı bilinmektedir.

- Parfüm ve kozmetik kullanımı 18. yüzyılda İngiltere'de çok yaygınlaşmıştır.
- 18. yüzyılda Fransa'da parfüm ve güzellik gereçleri bir sanayi dalı durumuna gelmiştir.

- İlk deodorant 1888'de, roll-on deodorant 1952'de, gazlı deodorantlar ise 1965'te üretilmeye başlanmıştır .
- Ozon tabakasına zarar verdiği gerekçesiyle Kyoto protokolünü imzalayan ülkelerde eski nesil gazlı deodorantların üretilmesi ve satışa sunulması sınırlanmış durumdadır .
- 1990'lı yıllardan sonra ise yaşlanma karşıtı, bilimsel verilere dayanan *dermo-kozmetik ürünler, peptidler, bitkisel ajanlar içeren ürünler, doğaya zarar vermeyen renkli kozmetikler, amonyak içermeyen organik saç boyaları,*

- **Kozmetik ürün:** İnsan vücudunun dış kısımlarına; epiderma, tırnaklar, kıllar, saçlar, dudaklar ve dış genital organlarına veya dişler ile ağız mukozasına uygulanmak üzere hazırlanmış, tek veya temel amacı bu kısımları temizlemek, koku vermek, görünümünü değiştirmek, bunları korumak, iyi bir durumda tutmak veya vücut kokularını düzeltmek olan bütün madde veya karışımları,

- **Kozmetik ürün bileşenleri:** Kozmetik ürünün yapısında kullanılan, parfüm ve aromatik bileşim dışında olan, sentetik veya doğal kaynaklı her tür kimyasal madde veya karışımı

Kozmetik Ürünlerin Niteliđi

- **Madde 6-** Piyasaya arz edilen bir kozmetik ürün, normal ve üretici tarafından öngörülebilir şartlar altında uygulandığında veya ürünün sunumu, etiketlenmesi, kullanımına dair açıklamalara veya üretici tarafından sağlanan bilgiler dikkate alınarak önerilen kullanım şartlarına göre uygulandığında, insan sağlığı açısından güvenli olmalıdır.

Bildirim

Kozmetik ürünün piyasaya ilk kez sunulmasından önce Sağlık Bakanlığına bildirimde bulunulması zorunludur.

Kozmetik Ürün Bilgisi

- Ürünün kalitatif ve kantitatif yapısı; parfüm ve parfüm bileşimi olması halinde, bileşimin kodu ve tedarikçinin kimliği,
- Hammadde ve bitmiş ürünün fizikokimyasal ve mikrobiyolojik spesifikasyonu,
- İyi İmalat Uygulamaları Kılavuzu hükümlerine uygun üretim yöntemi,
- **Bitmiş üründe insan sağlığı için güvenlik değerlendirmesi**
- Kozmetik ürünlerin kullanımı **neticesinde insan sağlığına olabilecek istenmeyen etkiler hakkında mevcut veriler,**
- Kozmetik ürünün veya maddenin iddia edilen etkilerini kanıtlayan bilimsel nitelikte çalışmalara dair belgeler

Sorumlu Teknik Eleman

Üreticinin **sorumlu teknik eleman** bulundurması gereklidir.

- **eczacı**
- **kozmetik alanında en az iki yıl fiilen çalışmış**
 - kimyager
 - kimya mühendisi
 - biyolog
 - mikrobiyolog

Kozmetikler;

- Uygulama bölgesine
- Kullanım amacına

Kozmetik Ürünlerin Sınıflandırması

- Cilt için kremler, emülsiyonlar, losyonlar, jeller ve yağlar (el, yüz, ayak, vb için)
- Yüz maskeleri (cilt yüzeyini aşındıranlar/soyanlar hariç)
- Fondötenler (sıvı, pat, toz)
- Makyaj pudraları, banyo sonrası kullanılacak pudralar, hijyenik pudralar, vb
- Kozmetik ürün tanımı kapsamındaki tuvalet sabunları, deodorant sabunlar, vb
- Parfümler, tuvalet suları (*eau de toilette*) ve kolonyalar (*eau de cologne*)
- Banyo ve duş ürünleri (tuzlar, köpükler, yağlar, jeller, vb)
- Depilatuvarlar (kıl dökücü ve kıl sökücüler)

Kozmetik Ürünlerin Sınıflandırması

- **Deodorantlar ve ter önleyiciler**
- **Saç bakım ürünleri**
 - saç boyaları ve açıcılar
 - dalgalandırma, düzleştirme ve sabitleştirme amacıyla kullanılanlar
 - şekillendirme ürünleri
 - temizleyiciler (losyonlar, pudralar, şampuanlar)
 - bakım ve şartlandırma ürünleri (losyonlar, kremler, yağlar)
 - taranıp şekillendirilmesi için ürünler (losyonlar, saç spreyleri, briyantınlar)
- **Tıraş için kullanılan ürünler (kremler, köpükler, losyonlar, vb)**
- **Yüz ve göz makyajında ve makyaj temizlenmesinde kullanılan ürünler**
- **Dudaklara uygulanmak üzere hazırlanmış ürünler**

Kozmetik Ürünlerin Sınıflandırması

- **Ağız ve diş bakım ürünleri**
- **Tırnak bakımı ve süsü için kullanılan ürünler**
- **Dış genital organlara haricen uygulanmak amacıyla üretilmiş kişisel hijyen ürünleri**
- **Güneş banyosu için ürünler**
- **Güneş olmaksızın cilde yanık ten görünümü vermek üzere kullanılan ürünler**
- **Cilt rengini açmak için kullanılan ürünler**
- **Cilt kırıksıklıklarına karşı kullanılan ürünler**

CTFA **C**osmetic, **T**oiletry and **F**ragrance **A**ssociation
Kozmetik, Tuvalet ve Koku Birliği

CIR **C**osmetic **I**ngredient **R**eview
Kozmetik Madde Sözlüğü

INCI **I**nternational **N**omenclature **C**osmetic **I**ngredient
Uluslararası İsimlendirme Kozmetik Madde

FDA **F**ood and **D**rug **A**dministration
A. Gıda ve İlaç Kurumu

IUPAC **I**nternational **U**nion of **P**ure and **A**ppplied **C**hemistry
Uluslararası Saf ve Uygulamalı Kimya Birliği

CI **C**olour **I**ndex
Renk indeksi